

5/2018

Katowice, 25 lipca 2018

Informacja dla dziennikarzy

Współpraca nauki i samorządu przynosi efekty

Eksperti Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych wspierają w ramach projektu LUMAT opracowanie planu działań dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Chorzów – Ruda Śląska – Siemianowice Śląskie. Miasta w czerwcu br. podpisały porozumienie w sprawie jego wdrażania. Realizacja planu działań przyczyni się do wzmocnienia powiązań systemu przyrodniczego miast MOF jako istotnego komponentu Metropolii Śląsko-Zagłębiowskiej.

Rozwiązywanie problemów miejskich obszarów funkcjonalnych (MOF) to wyzwanie dla władz miast, których tereny znajdują się w ich obrębie, ponieważ MOF nie stanowią formalnych struktur administracyjnych. Wymagają oprócz zintegrowanego podejścia w planowaniu i realizacji przedsięwzięć, tworzenia partnerstw angażujących podmioty na różnych poziomach zarządzania, które te przedsięwzięcia są w stanie wdrożyć.

Wdrażanie zintegrowanego zarządzania środowiskiem w funkcjonalnych obszarach miejskich

LUMAT to międzynarodowy projekt, w którym 13 partnerów z Austrii, Czech, Niemiec, Polski, Słowacji, Słowenii i Włoch wypracowuje narzędzia środowiskowe i planistyczne dla wzmocnienia zarządzania terenami w miejskich obszarach funkcjonalnych, w których występują problemy wynikające z silnej urbanizacji i uprzemysłowienia, m.in. tereny zdegradowane, rozlewanie się miast, uszczelnienie powierzchni czy konieczność ochrony wartości przyrodniczych powstałych spontanicznie na terenach zdegradowanych.

LUMAT jest kontynuacją wielu projektów realizowanych w IETU wspólnie z zagranicznymi partnerami, a dotyczących zrównoważonego gospodarowania terenami w miastach, jako skończonym zasobem środowiskowym – informuje dr Anna Starzewska-Sikorska, koordynatorka projektu. – IETU posiada duże doświadczenie w koordynowaniu takich projektów, co wiąże się również z kreowaniem nowych pomysłów, które przyciągają partnerów naukowych, a co ważniejsze samorządowych. To pozwala na wspólne zdobywanie środków finansowych z Komisji Europejskiej na ich realizację.

Polskim partnerem w projekcie LUMAT jest Ruda Śląska, która w latach 2013-2015 zrealizowała, ze środków unijnych, projekt „Miasto3”. W ramach tego przedsięwzięcia samorządy Rudy Śląskiej, Chorzowa i Świętochłowic zdefiniowały Miejski Obszar Funkcjonalny obejmujący tereny tych miast. Natomiast w projekcie LUMAT nawiązały ścisłą współpracę w celu opracowania planu działań w zakresie rozwoju zielonej infrastruktury MOF.

Plan działań dla MOF Chorzów – Ruda Śląska – Siemianowice Śląskie

Realizacja planu działań przyczyni się do wzmocnienia powiązań systemu przyrodniczego miast MOF jako istotnego komponentu Metropolii Śląsko-Zagłębiowskiej. Sprawny system przyrodniczy z czynnymi korytarzami ekologicznymi, łączącymi cenne przyrodniczo tereny, podniesie odporność miast na skutki zmian klimatu oraz umożliwi zachowanie i rozwój bioróżnorodności.

Miasta ściśle ze sobą współpracowały w projekcie LUMAT, proponując dla wskazanych terenów obszary interwencji oraz ich zakres. Plan działań dotyczy wspólnych działań trzech miast i obejmuje m.in. przeprowadzenie rewitalizacji doliny Bytomki i Kochłówek w Rudzie Śląskiej, zagospodarowanie rekreacyjne „Żabich Dołów” i „Doliny Górnika” w Chorzowie, uporządkowanie i zagospodarowanie rekreacyjne przestrzeni w rejonie Góry Hugona, oraz w rejonie stawu „Zacisze” w Świętochłowicach. Włączenie się do współpracy Parku Śląskiego zaowocowało szeregiem działań na jego terenie m.in. modernizacją przestrzeni „Rosarium”, Śląskiego Ogrodu Zoologicznego czy Kanału Regatowego.

To tylko kilka przykładów działań, spośród 29 zaplanowanych – tłumaczy dr Anna Starzewska-Sikorska – Wszystkie planowane przedsięwzięcia mają za zadanie ułatwienie dostępu mieszkańcom do terenów zielonych oraz utworzenie połączeń pomiędzy tymi przestrzeniami. Zapewni je sieć ścieżek rowerowych i pieszych poza głównymi szlakami komunikacyjnymi, m.in. na nasypach kolejowych czy wzdłuż dolin rzecznych. Wszystkie ujęte w planie działania służą poprawieniu jakości życia w mieście i rozwojowi systemu zielonej infrastruktury.

Wdrażanie zintegrowanego zarządzania środowiskiem w funkcjonalnych obszarach miejskich - LUMAT

Plany działań opracowywane dla MOF w pozostałych sześciu krajach partnerskich mają wspólną strukturę, natomiast odzwierciedlają lokalne problemy występujące we wszystkich krajach Europy Środkowej m.in. zanieczyszczone tereny przemysłowe w centrach miast, duży udział zasklepionych powierzchni w miastach utrudniający zatrzymanie wody czy rozlewanie się miast.

Sukcesem IETU jest doprowadzenie do podpisania listu intencyjnego pomiędzy Rudą Śląską, Chorzowem, Świętochłowicami oraz Parkiem Śląskim dotyczącego wspólnej realizacji Planu działań, co miało miejsce 12 czerwca br. – podkreśla dr Anna Starzewska-Sikorska. – Miasta już pracują nad uzyskaniem dofinansowania na realizację działań. Natomiast w Rudzie Śląskiej, w ramach pilotażu w projekcie LUMAT, realizowana jest inwestycja przekształcenia pocynkowej hałdy przy ul. 1 Maja zajmującej 6,5 ha w teren rekreacyjny.

Pilotaż na hałdzie

Hałda jest pozostałością po hucie cynku Liebe–Hoffnung działającej w tym rejonie Rudy Śląskiej od I połowy XIX w. do 1925 roku. Inwestycja jest dofinansowana z Programu INTERREG dla Europy Środkowej, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jest to przykład skutecznego pozyskiwania przez władze Rudy Śląskiej środków na inwestycje, a także koordynowania prac finansowanych z różnych źródeł.

Wykonane zostały prace ziemne związane z ustabilizowaniem zwałowiska oraz złagodzeniem północnej skarpy hałdy. Uformowany został stok górki saneczkowej i punkt widokowy oraz wał ziemny, który wyznaczać będzie trawiaste pole do gier i zabaw. Przestrzeń rekreacyjna tworzona na terenie przemysłowym musi być bezpieczna dla przyszłych użytkowników.

Aby zablokować przechodzenie zanieczyszczeń znajdujących się w glebie do roślin, zastosowaliśmy wapno nawozowe oraz węgiel brunatny. Wapno podwyższa odczyn podłoża, a węgiel brunatny zawiera substancję organiczną wolno ulegającą mineralizacji. Dzięki temu metale ciężkie, wiązane są w części korzeniowej roślin i nie przechodzą do ich części zielonej, czyli nadziemnej (fitostabilizacja). Dodatkowo pokrywa roślinna ogranicza pylenie z powierzchni hałdy. – mówi dr Marta Pogrzeba z Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach. – Do pokrycia terenu zaproponowaliśmy kostrzewę czerwoną oraz życicę trwałą. Mają one właściwości fitostabilizacyjne, a ponadto charakteryzują się wolnym wzrostem, co ułatwi pielęgnację i obniży koszty utrzymania nowej przestrzeni rekreacyjnej.

Mieszkańcy będą mieli w samym centrum miasta olbrzymi teren rekreacyjny, na którym znajdą się punkt widokowy, boisko trawiaste, ścieżki spacerowe, industrialny plac zabaw, stok saneczkowy czy tor do jazdy na BMX.

Całość inwestycji ma zakończyć się pod koniec roku.

Projekt LUMAT jest współfinansowany przez Program INTERREG Europa Środkowa.

Informacje o postępach prac dostępne są na stronie internetowej projektu: <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/LUMAT.html>

Zapraszamy na profile społecznościowe projektu:

@lumatproject

Zapraszamy na profile społecznościowe projektu:

@Lumat_project

Foto. Panorama 360 stop. z punktu widokowego.

Foto. Podpisanie listu intencyjnego dotyczącego wspólnej realizacji Planu działań wypracowanego w projekcie LUMAT. Ruda Śląska 12.06.2018 r.

Foto. Punkt widokowy

Foto. Boisko trawiaste

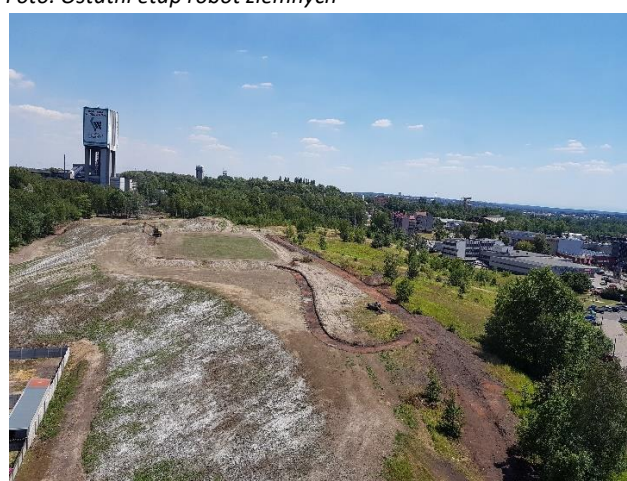
Foto. Ustabilizowany stok hałdy

Foto. Ostatni etap robót ziemnych

Foto. Nasadzenia specjalnie wyselekcjonowanych gatunków traw

Foto. Widok na hałdę z lotu ptaka